

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT

Dne 29. října 2019 byla v Pretorii podepsána Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Botswanské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu. Za vládu České republiky Smlouvu podepsal mimořádný a zplnomocněný velvyslanec České republiky v Pretorii Michal Král.

Vláda České republiky vyslovila souhlas se sjednáním tohoto dokumentu usnesením č. 848 ze dne 21. září 2016.

Rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů je jedním z cílů české zahraniční politiky.

Možné dvojí zdanění je nežádoucí, neboť snižuje příjmy, které fyzickým a právnickým osobám (rezidentům) jednoho státu plynou ze státu druhého. Může se jednat zejména o příjmy z provádění stavebních, montážních, výzkumných a jiných činností, z využívání patentů a jiných průmyslových práv, technických znalostí a zkušeností, výrobně technických poznatků, z úroků, majetkových účastí, výrobní a technické kooperace a z jiných zdrojů. Dvojí zdanění postihuje také např. příjmy z využívání autorských práv k dílům literárním, uměleckým a vědeckým, penze, příjmy ze zaměstnání a příjmy výkonných umělců a sportovců.

Protože příčinou vzniku mezinárodního dvojího zdanění příjmu je kolize daňových zákonů dvou suverénních států, může být takovéto zdanění účinně vyloučeno jen takovým opatřením těchto států, které je vzájemně koordinováno mezinárodní daňovou smlouvou.

Ve vzájemných daňových vztazích mezi Českou republikou a Botswanou existuje v současné době bezesmluvní vztah.

Předkládaná daňová smlouva byla připravena na základě vzorových modelů OECD a OSN, přičemž samozřejmě odráží i vnitrostátní právní předpisy obou zemí.

Smlouva přispěje k objektivnímu rozdělení práva na daň z jednotlivých druhů příjmů mezi oba státy, tj. mezi stát zdroje a stát skutečného vlastníka.

Sjednání této smlouvy o zamezení dvojímu zdanění zvýší právní jistotu případných investorů obou států. Její uzavření ani provádění nebude mít přímý dopad na státní rozpočet. Celkový přínos plynoucí z praktického provádění této smlouvy bude v praxi záviset na budoucím rozvoji jednotlivých forem hospodářské spolupráce.

Osobní a věcný rozsah Smlouvy je vymezen v člancích 1 a 2.

Protože Smlouva řeší kolize daňových zákonů, které jsou součástí právních soustav dvou různých svrchovaných států, byly v zájmu jednotnosti výkladu výrazy důležité pro její aplikaci definovány v člancích 3 až 5, přičemž všeobecné definice obsahuje článek 3.

Příjmy právnických a fyzických osob jednoho smluvního státu mohou být zdaněny zásadně ve státě, jehož je osoba tzv. daňovým rezidentem (definován v článku 4). Ve druhém smluvním státě mohou být zdaněny jen za podmínek a v rozsahu, které jsou stanoveny výslovnými ustanoveními příslušných článků Smlouvy.

Definice konceptu „stálá provozovna“ je uvedena v článku 5, přičemž platí, že kritérium existence stálé provozovny je rozhodné pro účely stanovení toho, zda zisky podniku jednoho

smluvního státu mohou být zdaněny ve státě druhém, pokud tam daný podnik přímo vykonává svou činnost.

Příjmy z nemovitého majetku, z jeho užívání nebo pronajímání mohou být podle článku 6 zdaněny ve státě, kde se takovýto majetek nachází.

Podle článku 7 Smlouvy mohou být zisky z činnosti podniku jednoho smluvního státu přímo vykonávané ve druhém smluvním státě zdaněny v tomto druhém státě tehdy, jestliže má tento podnik v tomto druhém státě k dispozici trvalé místo k výkonu činnosti (tzn. stálou provozovnu), jehož prostřednictvím tam vykonává svou činnost.

Článek 8 určuje, jakým způsobem budou zdaňovány zisky plynoucí z provozování různých dopravních prostředků (lodí či letadel) v mezinárodní dopravě, přičemž je výslovně stanoveno, že takovéto zisky zahrnují např. i zisky z pronájmu těchto dopravních prostředků. Výraz mezinárodní doprava je přitom definován v článku 3 Smlouvy.

Ustanovení článku 9 umožňují daňové správě upravit základ daně na takovou výši, která odpovídá objektivním podmínkám, jestliže došlo k daňovému úniku skrytým převodem zisku mezi podniky obou smluvních států spojenými kapitálově nebo personálně.

Zdaňování dividend (článek 10), úroků (článek 11), licenčních poplatků a poplatků za technické služby (článek 12) je v zásadě rozděleno mezi oba smluvní státy, avšak ve státě zdroje příjmu nesmí přesáhnout hranici stanovenou příslušnými ustanoveními článků 10, 11 a 12. Určité druhy úroků (např. ty z úvěrů zaručených vládou) však zdanění ve státě svého zdroje nepodléhají vůbec. Smluvně sjednané sazby daně ve státě zdroje pro tyto druhy příjmů jsou výsledkem kompromisu mezi dvěma státy a současně výrazem ochoty státu skutečného vlastníka příjmu vyloučit do určité míry mezinárodní dvojí zdanění příjmu akceptováním daně zaplacené v zahraničí (ve státě zdroje příjmu) na daňovou povinnost svého daňového rezidenta.

Článek 13 Smlouvy upravuje zdanění zisků ze zcizení majetku, tj. prodejů nebo převodů majetku, a s ním spojeného vlastnického práva, nikoliv však zdanění příjmů z pronájmu nebo jiné formy užívání majetku.

Zdanění příjmů pobíraných z titulu výkonu činnosti fyzickými osobami je upraveno ustanoveními článků 14 – 19, které tak pojednávají např. o zdaňování příjmů ze závislé činnosti, penzí apod.

Článek 20 upravuje zdanění všech dalších druhů příjmů, které nejsou výslovně uvedeny v předchozích ustanoveních Smlouvy.

Článek 21 určuje, jak se postupuje v daňovém řízení ve státě, ve kterém je skutečný vlastník příjmu daňovým rezidentem, aby nebyl podruhé zdaněn jeho příjem, který byl podle příslušných ustanovení Smlouvy zdaněn ve druhém smluvním státě. Pro daňové rezidenty České republiky je pro daný účel stanovena především metoda tzv. prostého zápočtu daně zaplacené v Botswaně, přičemž platí, že je zajištěna aplikace domácího zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění, ze kterého vyplývá, za splnění všech zákonných podmínek, možná aplikace metody vynětí, a to pro případ příjmů pobíraných z titulu výkonu závislé činnosti.

Smlouva zajišťuje rovné soutěžní podmínky pro organizace a občany obou smluvních států tím, že upravuje zásadu rovného nakládání, dále umožňuje neformální řešení sporů při jejím výkladu a provádění, a rovněž tak výměnu informací v kontextu daní všeho druhu a pojmenování mezi příslušnými úřady smluvních států, a to v souladu s mezinárodně

uznávanými standardy vypracovávanými na úrovni OECD a podporovanými např. G-20 apod. – články 22, 23 a 24.

Článek 25 Smlouvy potvrzuje daňové výsady některých skupin osob (tj. diplomatů a konzulárních úředníků) vyplývající z jiných mezinárodních dohod.

Článek 26 potvrzuje možnost provádění ustanovení vnitrostátních právních předpisů zaměřených proti daňovým únikům a současně dává smluvním státům právo odepřít výhody plynoucí ze Smlouvy v případech jejího zneužití.

Závěrečná ustanovení upravují podmínky vstupu Smlouvy v platnost, počátek její účinnosti a možnost její výpovědi (články 27 a 28).

Sjednání této smlouvy o zamezení dvojímu zdanění nevyžaduje změny v českém právním řádu, nedotýká se závazků z jiných mezinárodních smluv, kterými je Česká republika v současné době vázána. Smlouva není v žádném případě v rozporu se zásadou rovnoprávného postavení mužů a žen.

Členství České republiky v EU nemá dopad na sjednání této smlouvy. Sjednávání daňových smluv je doposud svrchovanou záležitostí každého členského státu EU. Návrh Smlouvy je plně slučitelný s právem ES/EU.

Smlouva, přestože je po formální stránce sjednána jako smlouva mezi vládou České republiky a vládou Botswanské republiky, má v České republice standardně charakter smlouvy prezidentské a předkládá se po jejím podpisu a před její ratifikací prezidentem republiky Parlamentu ČR k vyslovení jeho souhlasu podle článku 49 písm. a) a e) Ústavy ČR, protože upravuje práva a povinnosti osob, resp. věci, jejichž úprava je vyhrazena zákonu.

Ustanovení Smlouvy budou mít po splnění všech podmínek podle Ústavy ČR při konkrétní aplikaci přednost před ustanoveními vnitrostátních právních předpisů.

V Praze dne 4. prosince 2019

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.